

Cantonspark in Baarn bedreigd

E. TJALLINKS

In deze tijd van bezuinigingen en saneringen worden nieuwe prioriteiten gesteld. Ondermeer de hortus botanicus in Amsterdam en de actiegroep Behoud Amelisweerd kunnen daarover meepraten. Zo staat ook nu weer een belangrijke botanische tuin, het Cantonspark in Baarn, op de tocht. Als het aan de (gemeentelijke of rijks-)overheid ligt, wordt het park gereduceerd tot een aangenaam stuk openbaar groen met zo weinig mogelijk onderhoudskosten. Op termijn dus verloedering.

Het park werd in 1905 door H. Copijn in opdracht van August Janssen, directeur van verschillende Indische cultuurondernemingen, aangelegd. Thans beslaat de oppervlakte ongeveer 5 ha. In 1920 werd het park, na in 1918 aan de staat der Nederlanden te zijn geschonken, de bestemming botanische tuin toebedeeld door de Rijksuniversiteit Utrecht. Prof. Pulle, hoogleraar in de Systematische Plantkunde en Plantengeografie, liet 'geen gras over het park groeien'. Het werd een nationaal opleidingscentrum niet alleen voor studenten in de botanie, maar ook voor tal van vakmensen in de tuinierderij en bloemisterij.

Dit alles in een romantische tuin met tal van niet-alledaagse bomen en struiken, borders, doorkijkjes, gazons, waterpartij en als pièce de résistance een unieke 16 meter hoge koepekas met zijvleugels, de 'wintertuin'. Naast deze unieke wintertuin bevat het Cantonspark nog een drietal moderne kassen van het formaat van kleine kerkjes of schoolgebouwen.

De 'wintertuin' wordt in de wandeling nog steeds zo genoemd, maar is allang geen wintertuin meer, maar tropische kas. In de vijftiger jaren werd de kas door de opvolger van Prof. Pulle, Prof. Dr. J. Lanjouw, daarvoor geschikt gemaakt. Op dit moment dreigen de tropische bomen bijna door het 16 meter ho-

ge dak heen te breken. Ook werd onder zijn leiding een grote rotstuintje aangelegd, die geruime tijd geleden al naar Utrecht is overgebracht.

DE SITUATIE NU

Enige tijd geleden besloot het bestuur van de Rijksuniversiteit Utrecht het Cantonspark af te stoten en wat daarin bruikbaar was en het vervoer kon overleven, over te brengen naar de reeds aanwezige, nieuwe botanische tuin in de Uithof in Utrecht. Op dit moment wordt bijvoorbeeld bezien of verhuizing van de drie moderne kassen economisch rendabel is. De koper van het park komt tevens in het bezit van de wintertuin, zonder de planten (die gaan naar Utrecht, behalve niet-vervoerbare bomen en struiken, die zijn voor de open haard). De koper van de tuin is, als de plannen doorgaan, de gemeente Baarn die er f 1,- voor zal betalen. Formeel moeten Gedeputeerde Staten en het Ministerie van Onderwijs nog toestemming geven voor de koop resp. verkoop, maar naar verwachting zullen zich daarbij geen problemen voordoen.

Het Baarns gemeentebestuur, althans het college van B en W zegt te betreuren dat het specifieke karakter van het park grotendeels verloren zal gaan en dat het park op termijn

alleen nog maar een plaatselijke voorziening in plaats van een nationale zal worden, maar dat de gemeentelijke middelen ontoereikend zijn om bijvoorbeeld de wintertuin in stand te houden, laat staan een tropisch klimaat in die wintertuin. De Heidemaatschappij heeft in opdracht van de gemeente een exploitatiebegroting gemaakt die alleen voorziet in 'openbaar groen' (hoewel men erover denkt om de tuin 's nachts af te sluiten en de toegang voor honden te verbieden). De cijfers van deze begroting zijn nog geheim, en zullen openbaar worden gemaakt als het koopcontract begin 1987 aan de gemeenteraad zal worden aangeboden.

De Baarnse Culturele Raad herbergt een aantal Baarnse verenigingen die zich over dit alles zorgen maakt, en getracht wordt een vereniging 'Vrienden van het Cantonspark' op te richten. Mogelijkerwijs zal daarbij het voorbeeld van de Amsterdamse Hortus gevolgd worden, waarbij commerciële exploitatie door bv. kwekersverenigingen nastreefd wordt. De wintertuin kan bijvoorbeeld weer wintertuin worden met een lagere temperatuur.

Langs deze weg wordt contact gezocht met geïnteresseerden onder de lezers van dit blad die deze vereniging in oprichting kunnen helpen met tips, adviezen e.d. Bijzonder welkom bijvoorbeeld zijn pro deo adviezen over verhelpen van achterstallig onderhoud van de wintertuin (zie foto) en gewoon onderhoud en exploitatie ervan. Men kan zich wenden tot E.K. Tjallinks, Sparrenlaan 70, 3742 WJ Baarn, tel. 22165.

Omdat ook het college van B en W het verlies van de kas betreurt en bijdragen of ideeën van derden om de kas te blijven behouden, verwelkomt, kan men zich ook tot dit college wenden, gemeente Baarn, Postbus 1003, 3740 BA Baarn.

De heer Tjallinks is voorzitter van de Jeugdmilieubrigade in Baarn

De wintertuin van het Cantonspark te Baarn: ten dode opgeschreven?

